

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА
МИНИСТАРСТВО ЗА ПРОСТОРНО УРЕЂЕЊЕ
ГРАЂЕВИНАРСТВО И ЕКОЛОГИЈУ
БАЊА ЛУКА
Трг Републике Српске 1

Број: 15.04-96-111/21

Датум: 04.11.2021. године

Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, рјешавајући по захтјеву одговорног лица „Green heat “ д.о.о. Трново, Кијево бб за издавање еколошке дозволе за постројење МХЕ „Кијево 2“ на ријеци Жељезници, инсталисане снаге 242 KW, а на основу члана 90. Закона о заштити животне средине („Службени гласник Републике Српске“, бр. 71/12, 79/15 и 70/20), члана 2. Правилника о постројењима која могу бити изграђена и пуштена у рад само уколико имају еколошку дозволу („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), члана 82. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, број 115/18) и члана 190. Закона о општем управном поступку („Службени гласник Републике Српске“, бр. 13/02, 87/07, 50/10 и 66/18) д о н о с и

Р Ј Е Ш Е Њ Е

1. Даје се одговорном лицу „Green heat “ д.о.о. Трново ЕКОЛОШКА ДОЗВОЛА за постројење МХЕ „Кијево 2“ на ријеци Жељезници, инсталисане снаге 242 KW, на локацији означеној као к.ч. бр. 783/4, 785/4, 785/5 и 824/4 К.О. Кијево и к.ч. бр. 36/1 и 434/2 К.О. Јабланица у Кијеву, општина Трново.

2. Погони и постројења за које се издаје еколошка дозвола су:

2.1. Хидроенергетско акумулационо - прибранско постројење МХЕ „Кијево 2“, које чине следећи објекти:

- Брана/праг у кориту ријеке, преливни блок - примарно преливно поље ширине 20 m, са ријечним терасама са обе стране, два преливна поља ширине 12 m и преливног млаза висине 2 m;
- Рибља стаза - отворен бетонски канал правоугаоног пресека дужине 21,50 m, са низом каскадних базена димензија 1,00 m x 1,00 m;
- Водозахват, укупне дужине 32,95 m, са два отвора са грубом решетком димензија 5,00 m x 2,00 m, кроз које вода улази у сабирни канал дужине 10,60 m, на који се наставља таложник димензија 15,00 m x 8,60 m;
- Машинска зграда –двоетажна, димензија 913,30 m x 9,00 m, ;
- Приступни пут.

3. „Green heat “ д.о.о. Трново дужно је да:

3.1. Испуни основне обавезе заштите животне средине, у складу са чланом 83. Закона о заштити животне средине током рада и престанка рада постројења.

3.2. Примјени мјере ублажавања негативних утицаја на животну средину и изврши мониторинг емисија током рада и престанка рада постројења, а у складу са Законом о заштити животне средине и подзаконским прописима из те области а на начин описан у достављеној документацији уз захтјев за издавање еколошке дозволе, а посебно:

3.2.1. Мјере за заштиту ваздуха

За вријеме изградње:

- Теретна и друга возила којима ће се вршити транспорт материјала морају бити очишћена од остатака земље на точковима прије изласка на саобраћајнице у складу са Законом о безбједности саобраћаја на путевима у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 63/11).
- Извршити прекривање церадом возила који превозе изразито суви прашинасти материјал, уколико возило иде у јавни саобраћај.
- Током застоја или било какве обуставе рада механизације искључити моторе на истим.
- Брзину и рад транспортних средстава прилагодити условима пута.
- Вршити техничке прегледе машина и возила која ће се користити приликом изградње објеката.
- Користити уређаје, возила и постројења која су класификована у категорију са минималним утицајем на квалитет ваздуха.
- Обавезно користити нискосумпорна горива као енергенте.
- Примјенити све мјере током извођења грађевинских радова (ископ, утовар и истовар материјала) за спречавање дисперзије лебдећих честица на локацији, и примјењивати све мјере заштите којима се емисије лебдећих честица доводе у граничне вриједности (оптимална влажност материјала, квашење и орошавање материјала).
- Редовно одржавати и кvasити приступне и друге градилишне путеве као и манипулативне платое.
- Локалне саобраћајнице планирати на начин да се не поремети локални и транзитни саобраћај у односу на ситуацију прије почетка изградње.

У току експлоатације:

- Након изградње објеката извршити мјерење квалитета ваздуха, а уколико се уочи да је дошло до прекорачења вриједности прописаних Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12), спровести додатне мјере у циљу заштите квалитета ваздуха.
- У току експлоатације предметних енергетских постројења нису потребне посебне мјере заштите ваздуха јер је технолошки процес производње електричне енергије такав да нема утицаја на ваздух.

3.2.2. Мјере за заштиту од буке

У току изградње:

- Грађевинске радове који производе велику буку изводити током дана.
- Забрањено је коришћење грађевинских машина у ноћном периоду.

- Користити технички исправну механизацију.
- Формирати зелени појас правиланим одабиром дрвета и другог зеленила у циљу формирања заштитних баријера, према сусједним објектима и саобраћајницама.
У току експлоатације:
- Редовно пратити исправност инсталисане опреме и уређаја и одржавати техничке стандарде ради смањења буке.
- Машинска зграда мора бити звучно изолована тако да спријечи ширење буке у животну средину.
- Одржавати зелени појас.

3.2.3. Мјере за заштиту земљишта

У току изградње:

- Радове организовати у оквиру димензија градилишта, утврђених пројектном документацијом.
- На цијелој површини унутар границе извођења радова привремено уклонити површински слој земљишта и то попречним скидањем слојева и депоновати материјал на привремену депонију.
- Сав материјал од ископа који неће бити употребљен у току грађевинских активности мора бити депониран на за то предвиђену локацију и заштићен од појаве ерозије.
- Земљу која се може користити за рекултивацију околног земљишта и насипа депонује депоновати на за то предвиђену локацију и заштити од ерозије.
- Избјегавати деградацију тла изван пројектом дефинисаног простора, те засјецање нагиба, узимање грађевинског материјала из падина подложних клизању уз примјену најбоље расположиве технологије и инжењерске технике.
- У случају појаве ерозивних процеса подузети хитне мјере стабилизације тла.
- Обзиром да се ради о подручју у којем преовладавају земљишта нижих бонитетних категорија, односно земљишта која имају минимални надслој хумуса, уколико се при скидању површинског слоја наиђе на исти, оставити га за касније хортикултурно уређење локације градилишта.
- Након завршетка радова санирати приступне путеве, привремена паркиралишта механизације и опреме те уклонити вишак грађевинског и отпадног материјала са ширег простора око мјеста грађења.
- Крчење постојеће вегетације свести на минимум ради спречавања процеса клизања и ерозије тла.
- Строго се забрањује дистрибуција и манипулација са нафтним дериватима на градилишту.
- Забрањено је отискивање материјала из ископа у ријечно корито.
- Правилном организацијом грађења и надзором над извођењем радова свести на минимум могућност било каквих инцидентних ситуација у току извођења грађевинских радова, које могу имати утицај на животну средину.
- У случају мињања све радове изводити у складу Правилником о техничким нормативима при руковању експлозивним средствима и мињањем у рударству („Службени гласник СФРЈ“, бр. 9/67, 26/88 и 63/88).
- Урадити акциони план заштите у случају просипања опасних материја у циљу спречавања загађења површинских и подземних вода, као и земљишта.
- У случају просипања нафте и уља одмах извршити чишћење тог простора посипањем апсорбента по загађеном земљишту и механички одстранити загађено земљиште.

У току експлоатације:

- На уређеним, асфалтираним или бетонираним, мјестима поставити посуде за чување и складиштење горива, мазива и уља, односно депоновања старог уља и мазива.
- Бурад која ће се користити за чување горива морају бити од поцинчаног челичног лима, заварене конструкције и са по два челична обруча, постављена на наткривен бетонирани или асфалтирани плато.
- Манипулативни плато у кругу хидроелектране асфалтирати или бетонирати.
- Сва механизација која ће се користити за потребе функционисања предметног постројења мора бити паркирана на асфалтираном/бетонираним платоу за паркинг.
- Вршити редовно одржавање и чишћење сабирних уљних јама испод турбина.
- На мјестима која су највише захваћена ерозионим процесима извршити мјере заштите од ерозије посебно на огољеним површинама.
- Редовно пратити околни терен и предузети мјере стабилизације тла ради заштите од ерозије.

3.2.4. Мјере за заштиту вода

У току изградње:

- Придржавати се смјерница и услова који су дати у водопривредној сагласности - дозволи.
- Није дозвољено извођење радова којима би се реметио или мијењао правац водотока, као ни радови на регулацији ријечног корита без претходне сагласности надлежних институција.
- За грађевинске раднике, на локацији обезбједити преносне еколошке санитарне тоалете и у сарадњи са надлежном комуналном службом редовно одржавати и празнити исте.
- На градилиштима и за транспорт опреме и материјала искључиво користити технички исправну механизацију и превозна средства.
- Забрањује се дистрибуција горива на предметном локалитету.
- Добром организацијом и надзором минимизирати могућност инцидентног загађења воде због немарности особља.
- Вишак материјала након изградње предметног постројења, не смије се истресати у водоток.
- Површине на локацији редовно чистити и одржавати уредним.
- Прање и одржавање радне механизације не обављати на предметној локацији.

У току експлоатације:

- За предметно постројење прибавити водну дозволу, у складу са Законом о водама и придржавати се услова из исте.
- Правилним управљањем протоком воде која је намијењена за одржавање биолошког минимума осигурати одржавање живота акватичних заједница и устаљен режим и квалитет воде у ријечном кориту низводно од објекта мале хидроелектране према одредбама члана 66. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“, број 50/06).
- Обезбједити водопривредни и биолошки минимум у циљу заштите комплетног екосистема, поготово у сушним периодима и користити аутоматске мјерне инструменте за његово праћење.
- Обезбједити да не дође до умањења степена заштите од штетног дејства вода.

- Квалитет воде по изласку из хидроцентрале не смије бити промјењен.
- Обезбиједити заштиту дна и обале на мјесту испуштања воде из турбине.
- Уколико експлоатацијом и функционисањем предметног постројења дође до промјене природног режима протока воде, а то проузрокује штету у животној средини било каквог карактера одговорно лице постројења је дужно да узроке штете отклони, а штету надокнади.
- Забрањено је испуштање у водоток било које врсте воде осим оне захваћене и искоришћене за потребе МХЕ.
- Пратити утицај водотока на корито, обално подручје и околно земљиште и по потреби благовремено интервенисати.
- Испод трансформаторског постројења машинске зграде, као и испод турбине изградити непропусне танкване, односно уљне базене, адекватне запремине да могу да приме евентуално исцурјело турбинско или изолационо уље из система машинске зграде.
- Одржавати и провјеравати стање водозахвата, површину очистити од лишћа.
- Оборинске воде са крова машинске зграде упуштати преко интерног канала у ријечни ток поред објекта.
- Снабдијевање водом за санитарне потребе обезбиједити из сопственог водозахвата у складу са Правилником о здравственој исправности воде за пиће („Службени гласник Републике Српске“, број 75/15).
- Санитарне и друге продукване отпадне воде депоновати и пречишћавати у септичкој јами у складу са Правилником о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема градске канализације („Службени гласник Републике Српске“, број 68/01).
- Поставити водомјере на одређеним мјестима и о томе водити евиденцију у складу са чланом 54. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 50/06, 92/09 и 121/12).
- **Све воде настале радом постројења неопходно је пречистити, само пречишћене воде испуштати у крајњи реципијент у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01).**

3.2.5. Мјере за заштиту екосистема

У току изградње:

- Забрањена је сјеча и крчење постојећих шумских површина изван пројектом утврђеног простора за градилиште.
- Постојећу вегетацију максимално сачувати.
- Предузимати мјере за заштиту од пожара.
- Спријечити непотребну експлоатације природних добара (камена, хумуса).
- Формирати зелени појас од аутохтоног садног материјала уз машинску зграду и водозахват, у циљу спречавања или смањења евентуалног негативног утицаја на пејзажне карактеристике цјелокупног подручја.

У току експлоатације:

- Предузимати мјере за заштиту од пожара.
- Редовно одржавати проходност рибље стазе.
- Омогућити рибама безбједан и несметан прелазак из једног акваториј у други путем рибље стазе.
- Уградити турбине са заштитом за рибе.

- На брани обезбиједити еколошки прихватљив проток, у складу са чланом 65. Закона о водама, тако да се у току експлоатације овог хидроенергетског постројења безусловно поштује водопривредни и биолошки минимум у циљу заштите цијелог екосистема, а нарочито у сушном периоду.

3.2.6. Мјере за управљање отпадом

За вријеме изградње:

- На одговарајућим мјестима поставити контејнере затвореног типа за прикупљање комуналног отпада.
- Селектовано сакупљати грађевински отпад и комунални отпад.
- На предметној локацији поставити посуду са адсорбенсом (пиљевина, пијесак, екопор) у случају просипања нафте и нафтних деривата.
- Сакупљено гориво и уље са присутним материјалом и одстрањено земљиште уклонити и депоновати на посебно предвиђено водонепропусно мјесто или у водонепропусни контејнер за опасни отпад, до збрињавања од стране овлаштене институције.
- Отпадна уља и мазива и други опасни отпад сакупљати у посебним бачвама, складиштити на наткривеној и бетонираној површини, и збрињавати у сарадњи са овлашћеном институцијом.
- На локалитету поставити довољан број контејнера за сакупљање комуналног отпада, а затим одвозити у сарадњи са комуналним предузећем у складу са уговором о сарадњи.
- Забрањено је било какво привремено или трајно одлагање отпадног материјала на околно тло осим на за те намјене Пројектом организације градилишта и Планом управљања отпадом предвиђеним мјестима.

У току експлоатације:

- Придржавати се Плана управљања отпадом, припремљеног у складу са чланом 22. Закона о управљању отпадом („Службени гласник Републике Српске“, бр. 111/13, 106/15, 16/18, 70/20, 63/21 и 65/21).
- Отпад који настаје на локацији, прикупљати и раздвајати на мјесту настанка у складу са Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада („Службени гласник Републике Српске“, бр. 19/15 и 79/18), исти складиштити у намјенске контејнере и посуде, те збрињавати на основу уговора са овлашћеним лицима а у складу са Законом о управљању отпадом.
- На локацији, на уређено мјесто, поставити довољан број намјенских водонепропусних контејнера и посуда за привремено складиштење неопасног и опасног отпада, са јасном назнаком о којој врсти и категоријама опасности се ради.
- Отпадне материје које настају као посљедица ремонта и одржавања хидроелектране, остала хидраулична уља индексног броја 13 01 13* и остала уља за изолацију и пренос топлоте 13 03 10*, привремено одлагати у металну бурад, заштићену од атмосферског утицаја и приступа неовлашћеним лицима, до коначног збрињавања од стране овлаштене институције.
- На локалитету обезбиједити довољне количине апсорпционих средстава за евентуално проливена горива и мазива.
- Отпаде индексног броја 15 02 02* апсорбенти, филтерски материјали (укључујући филтере за уље који нису другачије спецификовани), крпе за брисање, заштитна одјећа, који су контаминирани опасним супстанцама, привремено одлагати у затворене посуде за те

намјене, заштићене од атмосферског утицаја и приступа неовлашћених лица, до коначног збрињавања од стране овлаштене институције.

- Отпаде индексног броја 15 01 10* - амбалажа која садржи остатке опасних супстанци или је контаминирана опасним супстанцама, привремено одлагати у контејнере, заштићене од атмосферског утицаја и приступа неовлашћеним лицима, до коначног збрињавања од стране овлаштене институције.
- Евентуално исталожени ситни камен, пијесак, плутајуће лишће и грање механички отклонити и збринути са овлашћеном институцијом.
- Најстроже је забрањено депоновање било које врсте отпада на предметној локацији.
- Уколико дође до неконтролисаног истицања опасних материја (гориво, уље) обезбиједити довољне количине адсорбенса и адекватне посуде за прихватање горива, а даљи третман овог отпада вршити од стране овлашћене институције, која мора да обави уклањање опасних материја и санацију терена у складу са одредбама Закона о управљању отпадом.

3.2.7. Мјере за заштиту ихтиофауне

У току изградње:

- Трајно обезбједити еколошки прихватљив проток воде (биолошки минимум).
- Изградити рибље стазе.
- Изградити био-акустичне ограде за рибе у циљу усмјеравања риба према рибљим стазама.
- Изградити баријере за спречавање пролаза риба до турбина.

У току експлоатације:

- Трајно обезбједити еколошки прихватљив проток воде (биолошки минимум).
- Одржавати рибље стазе проходним.
- У сарадњи са надлежном организацијом за газдовање рибљим фондом, извршавати периодично порибљавање ријеке аутохтоним рибљим врстама.
- У случају евидентне штете по рибљи фонд и друге акватичне организме, а који настану као посљедица извођења радова на предметној локацији или рада предметне хидроелектране, одговорно лице је обавезно извршити надокнаду и урадити програм санације екосистема сходно Закону о рибарству и Закону о заштити природе.

3.2.8. Мјере за заштиту културно – историјског и природног наслеђа

У току изградње:

- Уколико се у току радова наиђе на археолошки локалитет, а за који се претпоставља да има статус културног добра, о томе обавијестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се културно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица члан 82. Закона о културним добрима („Службени гласник Републике Српске“, број 11/95).
- Уколико се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минералшко-петрографског поријекла, а за које се претпоставља да има статус споменика природе, обавијестити Републички завод за заштиту културно-историјског и природног наслеђа и предузети све мјере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица Закон о заштити природе („Службени гласник Републике Српске“, број 20/14).

3.2.9. Мјере након затварања и престанка рада постројења

- Локације постројења вратити у првобитно стање, уклонити сав материјал и терен локације потпуно рекултивисати.

3.3. Одговорно лице је дужно да предузме и остале активности и мјере за смањење утицаја на животну средину из предметног комплекса, а које су наведене у Доказима уз захтјев за издавање еколошке дозволе.

4. Приликом изградње предметног постројења или рада постројења не смију се прекорачити граничне вриједности за загађујуће материје и то:

4.1. Вриједности квалитета ваздуха морају бити усклађене са граничним вриједностима нивоа загађујућих материја у ваздуху утврђене Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12).

Граничне вриједности, толерантне вриједности и граница толеранције за заштиту здравља људи за сумпор-диоксид, азот-диоксид, суспендоване честице (PM₁₀, PM_{2.5}), олово, бензен и угљен-моноксид:

Период узимања средње вриједности мјерења	Гранична вриједност	Граница толеранције	Толерантна вриједност
Сумпор-диоксид			
Један сат	350 µg/m ³	150 µg/m ³	500 µg/m ³
Један дан	125 µg/m ³	-	125 µg/m ³
Календарска година	50 µg/m ³	-	50 µg/m ³
Азот-диоксид			
Један сат	150 µg/m ³	75 µg/m ³	225 µg/m ³
Један дан	85 µg/m ³	40 µg/m ³	125 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	20 µg/m ³	60 µg/m ³
Суспендоване честице PM₁₀			
Један дан	50 µg/m ³	25 µg/m ³	75 µg/m ³
Календарска година	40 µg/m ³	8 µg/m ³	48 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 1			
Календарска година	25 µg/m ³	5 µg/m ³	30 µg/m ³
Суспендоване честице PM_{2.5} СТАДИЈУМ 2			
Календарска година	20 µg/m ³	-	20 µg/m ³
Олово			
Један дан	1 µg/m ³	-	1 µg/m ³
Календарска година	0,5 µg/m ³	0,5 µg/m ³	1 µg/m ³
Бензен			
Календарска година	5 µg/m ³	3 µg/m ³	8 µg/m ³

Угљен-моноксид				
Максимална осмочасовна вриједност	дневна средња	10 mg/m ³	6 mg/m ³	16 mg/m ³
Један дан		5 mg/m ³	5 mg/m ³	10 mg/m ³
Календарска година		3 mg/m ³	-	3 mg/m ³

Циљна вриједност за суспендоване честице PM_{2.5}

Период узимања средње вриједности мјерења	Циљна вриједност
Календарска година	25 µg/m ³

Циљна вриједност за приземни озон

Циљ	Период рачунања просјечне вриједности	Циљна вриједност
Заштита људи	Максимална осмочасовна вриједност	120 µg/m ³
Заштита вегетације	Од маја до јула	18 000 µg/m ³

Циљна вриједност за арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен

Загађујућа материја	Циљна вриједност
Арсен	6 ng/m ³
Кадмијум	5 ng/m ³
Никл	20 ng/m ³
Бензо(а)пирен	1 ng/m ³

4.2. Дозвољени нивои вањске буке према Правилнику о дозвољеним границама интензитета звука и шума („Сл. лист СРБиХ“, број 46/89):

Подручје (зона)	Намјена подручја	Највиши дозвољени ниво вањске буке (dBA)			
		Еквивалентни нивои		Вршни нивои	
		дан	ноћ	L ₁₀	L ₁
I	Болничко, љечилишно	45	40	55	60
II	Туристичко, рекреацијска, опоравилишно	50	40	60	65
III	Чисто стамбено, васпитно-образовне и здравствене институције, јавне зелене и рекреацијске површине	55	45	65	70
IV	Трговачко, пословно, стамбено и стамбено уз саобраћајне коридоре, складишта без тешког транспорта	60	50	70	75

V	Пословно, управно, трговачко, занатско, сервисно (комунални сервис)	65	60	75	80
VI	Индустријско, складишно, сервисно и саобраћајно без станова	70	70	80	85

Дјеловање буке изван локације постројења не смије да прелази дозвољену границу за трећу зону утврђену према намјени подручја.

4.3. Граничне вриједности загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту сходно Правилнику о граничним и ремедијационим вриједностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник Републике Српске“, број 82/21):

Земљиште/седимент (mg/kg апсолутно суве материје)								
	Гранична вриједност	Ремедијациона вриједност		Гранична вриједност	Ремедијациона вриједност		Гранична вриједност	Ремедијациона вриједност
Метали								
Кадмијум (Cd)	0,8	12	Хром (Cr)	100	380	Бакар (Cu)	36	190
Никл (Ni)	35	210	Олово (Pb)	85	530	Цинк (Zn)	140	720
Жива (Hg)	0,3	10	Арсен (As)	29	55	Баријум (Ba)	160	625
Кобалт (Co)	9	240	Берилијум (Be)	1,1	30	Талијум (Th)	1	15
Молибден (Mo)	3	200	Селен (Se)	0,7	100	Калај (Sn)	-	900
Антимон (Sb)	3	15	Телур (Te)	-	600	Ванадијум (V)	42	250
Сребро (Ag)	-	15						
Неорганска једињења								
Цијаниди – слободни	1	20	Цијаниди – комплекс (pH ≥ 5)	5	50	Бромиди (mgBr/l)	20	-
Цијаниди – комплекс (pH < 5) ^{1*}	5	650	Тиоцијанати (укупни)	1	20	Флуориди (mgF/l)	500*	-
Ароматична органска једињења								
Бензен	0,01	1	Стирен (винилбензен)	0,3	100	Катехол (о-дихидроксибензен)	0,05	20
Етилбензен	0,03	50	Фенол	0,05	40	Резорцинол (m-дихидроксибензен)	0,05	10
Толуен	0,01	130	Крезол (укупни)	0,05	5	Хидрохинон (p-дихидроксибензен)	0,05	10
Ксилени	0,1	25	Додецилбензен	-	1.000	Ароматични растварачи	-	200
Полициклични ароматични угљоводоници (РАН)								
РАН (укупни) ^{2*}	1	40						
Хлоровани угљоводоници								
1,1,2-трихлоретан	0,4	10	Хлоронафтален	-	10	Тетрахлоранилин	-	30
Трихлоретен	0,1	60	Монохлоранилин	0,005	50	Пентахлоранилин	-	10
Тетрахлорметан	0,4	1	Полихлорован	0,02	1	4-	-	15

			и бифенили (укупни) ^{5*}			хлорметилфенол		
Тетрахлоретен	0,002	4	Екстрактабилна халогенизована органска једињења (ЕОХ)	0,3	-	Диоксин	-	0,001
Хлорбензени (укупни) ^{3*}	0,03	30	Дихлоранилин	0,005	50	Трихлоранилин	-	10
Хлорфеноли (укупни) ^{4*}	0,01	10						
Пестициди								
DDT/DDD/DDE (укупни)	0,01	4	α-НСН	0,003	-	Хлордан	0,00003	4
Дрини ^{6*}	0,005	4	β-НСН	0,009	-	Ендосулфан	0,00001	4
Алдрин	0,00006	-	γ-НСН	0,00005	-	Хептахлор	0,0007	4
Диелдрин	0,0005	-	Атразин	0,0002	6	Хептахлорепокси д	0,000002	4
Ендрин	0,00004	-	Карбарил	0,00003	5	Манеб	0,002	35
НСН-једињења ^{7*}	0,01	2	Карбофуран	0,00002	2	МСРА ^{8*}	0,00005	4
Органо калајна једињења (укупни)	0,001	2,5	Азинфосметил	0,000005	2			
Остале загађујуће материје								
Циклохексанон	0,1	45						
Фталати (укупни) ^{9*}	0,1	60						
Азбест	-	100						
Укупни нафтни угљоводоници (фракције C₆-C₄₀)*	50	5.000	Бутанол	-	30	Формалдехид	-	0,1
Пиридини	0,1	0,5	1,2 бутилацетат	-	200	Изопропанол	-	220
Тетрахидрофуран	0,1	2	Етилацетат	-	75	Метанол	-	30
Тетрахидротиофен	0,1	90	Диетиленгликол	-	270	Метил-терцијарни-бутил-етар (МТВЕ)	-	100
Трибромометан	-	75	Етиленгликол	-	100	Метилетилкетон (МЕК)	-	35
Акрилонитрил	0,000007	0,1						

4.4. Граничне вриједности за квалитет воде, у складу са Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01):

Редни број	Параметар	Јединица мере	Гранична вредност
1.	Температура воде	°C	30
2.	рН		6,5-9,0
3.	Алкалитет	mg. CaCO ₃ /l	-
4.	Електропроводљивост	μS/cm	-
5.	Остатак испарења-укупни	mg/l	-
6.	Остатак-нефилтрабилни	mg/l	35
7.	Остатак-филтрабилни	mg/l	-

8.	Суспендоване материје по <i>Imhoff-u</i>	ml taloga/l	0,5
9.	Растворени кисеоник	mg/l	-
		% zasiћења	
10.	НРК	mg/l	125
11.	ВРК ₅	mg/l	25
12.	Амонијачни азот	mg/l	10
	Амонијак	mg/l	-
13.	Нитритни азот	mg/l	1
14.	Нитратни азот	mg/l	10
15.	Укупни азот	mg/l	15
16.	Укупни фосфор	mg/l	3
17.	Масти и уља	mg/l	-
18.	Гвожђе	mg/m ³	2 000
19.	Кадмијум	mg/m ³	10
20.	Манган	mg/m ³	500
21.	Никл	mg/m ³	10
22.	Олово	mg/m ³	10
23.	Укупни хром	mg/m ³	100
24.	Цинк	mg/m ³	1 000

Параметри и класе квалитета површинских вода:

Параметар	Класа квалитета површинских вода				
	I	II	III	IV	V
pH – вриједност	6,8–8,5	6,8–8,8	6,5-9,0	6,5–9,5	<6,5;>9,5
Алкалитет, као CaCO ₃ g/m ³	>175	175-150	150-100	100-50	<50
Укупна тврдоћа, као CaCO ₃ , g/m ³	>160	160-140	140-100	100-70	<70
Електропроводљивост, µS/cm	<400	400-600	600-800	800-1500	>1500
Укупне чврсте материје, g/m ³	<300	300-350	350-450	450-600	>600
Укупне сусп.материје, g/m ³	<2	2-5	5-10	10-15	>15
Растворени кисеоник, g/m ³	>7	7-6	6-4	4-3	<3
Засићеност кисеоником, %	80-100	80-70	70-50	50-20	<20
Презасићеност кисеоником		110-120	120-130	130-150	>150
БПК ₅ при 20°C, g O ₂ /m ³	<2	2-4	4-7	7-15	>15
ХПК из KMnO ₄ , g O ₂ /m ³	<6	6-10	10-15	15-30	>30
Амонијачни азот, g/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,2-0,4	0,4-1,0	>1,0
Нитритни азот, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,2	>0,2
Нитратни азот, g/m ³	<1	1-6	6-12	12-30	>30
Фосфор, g/m ³	<0,01	0,01-0,03	0,03-0,05	0,05-0,1	>0,1
РАН, mg/m ³	<0,1	0,1-0,2	0,1-0,2	0,2-0,5	>0,5
PCBs, mg/m ³	<0,01	<0,02	0,02-0,04	0,04-0,06	>0,06
Фенолни индекс, mg/m ³	<1	1-3	3-5	5-10	>10
Минерална уља, mg/m ³	<10	10-20	20-50	50-100	>100
Детерџенти, mg/m ³	<100	100-200	200-300	300-500	>500

Гвожђе, mg/m ³	<100	100-200	200-500	500-1000	>1000
Манган, mg/m ³	<50	50-100	100-200	200-400	>400
Олово, mg/m ³	<0,1	0,1-0,5	0,5-2	2-5	>5
Кадијум, mg/m ³	-	0,05-1	1-2	2-5	>5
Арсен, mg/m ³	<10	10-20	20-40	50-70	>70
Укупни хром, mg/m ³	<5	5-15	15-30	30-50	>50
Сулфати, g/m ³	<50	50-75	75-100	100-150	>150
Хлориди, g/m ³	<20	20-40	40-100	100-200	>200
Флуориди, g/m ³	<0,5	0,5-0,7	0,7-1,0	1,0-1,7	>1,7
Укупни колиформи, N/100ml	<50	50-5000	5*10 ³ -5*10 ⁴	5*10 ⁴ -5*10 ⁵	>10 ⁵

5. Мониторинг

5.1. Одговорно лице постројења дужно је проводити мониторинг загађујућих материја на сљедећи начин:

Предмет мониторинга	Параметар који се осматра	Мјесто вршења мониторинга	Вријеме вршења мониторинга у фази грађења	Вријеме вршења мониторинга у фази експлоатације
КВАЛИТЕТ ВАЗДУХА	Основни параметари квалитета ваздуха у складу са Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха („Службени гласник Републике Српске“, број 124/12)	У кругу предметне локације	Континуирано	Једаном годишње или по налогу надлежног инспекцијског органа
	Метеоролошки параметри	На локацији машинске зграде	Континуирано	Континуирано
БУКА	Укупан ниво буке у складу са Правилником о дозвољеним границама интензитета звука и шума („Сл. лист СРБиХ“, број 46/89)	На локацији машинске зграде	Једном годишње	Једном у три године или по налогу надлежног инспектора

КВАЛИТЕТ ВОДА	Физичко-хемијски параметри квалитета воде	Узводно од локације водозахвата и низводно од локације машинске зграде	Два пута годишње или по налогу надлежног инспектора	Два пута годишње или по налогу надлежног инспектора
КВАЛИТЕТ ПОДЗЕМНЕ ВОДЕ	Физичко-хемијски параметри квалитета воде	Код дијела преградног мјеста	У случају инцидента или по налогу надлежног инспектора	У случају инцидента или по налогу надлежног инспектора
ЕКОЛОШКИ ПРИХВАТЉИВ ПРОТОК	Количина воде у кориту ријеке	Између водозахвата и машинске зграде		Континуирано успостављањем хидролошке станице
ЗЕМЉИШТЕ	Физичко-хемијска анализа земљишта	Окружење предметне МХЕ	У случају инцидентних ситуација или по налогу надлежног инспектора	У случају инцидентних ситуација или по налогу надлежног инспектора
ХИДРОМЕТЕ-ОРОЛОШКА МЈЕРЕЊА	Мјерење водостаја, температуре воде, температуре ваздуха на лицу бране, влажност, мјерење падавина, мјерење суспендованог наноса	Узводно од акумулације, на уређеном мјерном профилу низводно од преградног мјеста и машинске зграде	Дневно осим мјерења суспендованих наноса који се мјере једном годишње	Континуирано
ФЛОРА, ФАУНА И ИХТИОФАУНА	Утврђивање промјена и/или оштећења на флори и фауни, праћења здравственог стања ихтиофауне	Подручје акумулације приобални регион, подручје на граници са шумским екосистемом. Средишњи и узводни дио МХЕ, ријечни ток Жељезнице прије и после акумулације.	Континуирано	Континуирано

ОТПАД	У складу са Планом управљања отпадом	У зони грађевинских радова	Континуирано	Континуирано
ЕРОЗИЈА	На подручју ерозије	На подручју слива	Континуирано	Континуирано

5.2. Одговорно лице дужно је мониторинг вршити путем овлашћеног правног лица а извјештаје о извршеном мјерењу достављати надлежном еколошком инспектору.

5.3. Уколико измјерене вриједности једног или више контролисних параметара из табеле мониторинга буду изнад дозвољених граничних вриједности, одговорно лице је дужно одмах предузети мјере којима ће се прекорачене вриједности довести у дозвољене и извршити ванредно мјерење за наведени параметар, те о предузетим активностима и извршеном мониторингу обавјестити надлежни инспекцијски орган.

5.4. Одговорно лице дужно је, без одлагања, пријавити надлежном органу сваку случајну или непредвиђену незгоду или инцидент који негативно утиче на животну средину.

5.5. Одговорно лице постројења дужно је поступати по члану 8. Правилника о методологији и начину вођења регистра постројења и загађивача („Службени гласник Републике Српске“, број 92/07) и о томе извјештавати Републички хидрометеоролошки завод Републике Српске.

6. Административна такса за издавање еколошке дозволе обрачуната је и уплаћена у износу од 150,00 КМ.

7. Ово рјешење се даје на период од пет година од дана издавања рјешења, а захтјев за обнављање Рјешења којим се издаје еколошка дозвола подноси се најкасније три мјесеца прије истека важења рјешења, у складу са Правилником о поступку ревизије и обнављања еколошких дозвола („Службени гласник Републике Српске“, бр. 28/13 и 104/17).

8. Приликом подношења захтјева за обнављање Рјешења којим је издата еколошка дозвола, одговорно лице је дужно доставити све доказе о извршеним обавезама из важеће еколошке дозволе, укључујући ажуриран План управљања отпадом, који мора садржавати Извјештаје о реализацији збрињавања свих врста отпада из постројења у периоду важења Плана управљања отпадом.

9. Министарство може извршити ванредну ревизију еколошке дозволе у случајевима утврђеним чл. 95. став 1. Закона о заштити животне средине.

10. Ово рјешење ће бити објављено на интернет страници Министарства за просторно уређење, уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, а обавјештење о издатој еколошкој дозволи ће бити објављено и у једном од дневних листова.

Образложење

Дана 08.07.2021. године на протоколу Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију запримљен је захтјев, подносиоца „Green heat“ д.о.о. Трново за издавање еколошке дозволе за МХЕ „Кијево 2“ на ријеци Жељезници, инсталисане снаге 242 KW, на локацији означеној као к.ч. бр. 783/4, 785/4, 785/5 и 824/4 К.О. Кијево и к.ч. бр. 36/1 и 434/2 К.О. Јабланица у Кијеву, општина Трново. Захтјев употпуњен 15.10.2021. године.

За предметно постројење је била издата еколошка дозвола у 2015. години, али је иста престала да важи због истека рока на који је издата. С тим у вези, а у складу са чл. 98. Закона о заштити животне средине, покренут је поступак прибављања еколошке дозволе након поступка претходне процјене утицаја на животну средину, окончаног Рјешењем овог Министарства, број 15.04-96-26/21 од 24.06.2021. године, којим је одговорно лице ослобођено поступка процјене утицаја на животну средину и израде Студије утицаја на животну средину.

С обзиром да је у Републици Српској донешена Декларација о заштити ријека у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 17/21), према којој су се требали преиспитати уговори о додјеленој концесији, ово министарство је дана 31.08.2021. године затражило мишљење од Министарства енергетике и рударства о статусу концесије и статусу пројекта МХЕ „Кијево 2“ на ријеци Жељезници. Дана 02.09.2021. године Министарство енергетике и рударства је доставило Обавјештење број 05.05/052-6124-1/21 да је МХЕ „Кијево 2“ уписана у Регистар пројеката обновљивих извора енергије, те да за исту није било потребно прибављање концесије.

У складу са одредбом члана 85. Закона о заштити животне средине, уз захтјев су приложени Докази за издавање еколошке дозволе (у даљем тексту: Докази), број 944/21 од јул 2021. године, који су према истој одредби израђени од „УНИС“ д.о.о. Институт за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара Источно Сарајево, овлашћеног правног лица од овог Министарства за обављање дјелатности из области заштите животне средине. Прилог доказа чине: Прегледна карта МХЕ “Кијево 2”; Карта простора преградног мјеста МХЕ “Кијево 2”; Ситуација објекта постројења МХЕ “Кијево 2”; Пресјек терена по оси бране МХЕ “Кијево 2”; Грађевинска дозвола за предметни објекат, Општинска управа, Општина Трново, бр.04- 361-20-1/16 од 20.07.2016 године; Одлука о сагласности за изградњу “МХЕ Кијево2” са Спортско риболовно друштво “Жељезница”, Источно Сарајево, од 09.02.2021 године; Уговор између „Green heat“ д.о.о. Лукавца и Спортско риболовно друштво “Жељезница”, Источно Сарајево од 01.10.2018 год.; Рјешење о еколошкој дозволи, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, бр. 15.04-96-124/15 од 02.11.2015.год.; Водна сагласност, од ЈУ “ВОДЕ СРПСКЕ”, Бијељина, број: 01/3-БА.1-1930-1/16 од 12.04.2016 год.; Актуелни извод из Судског регистра, број: 061-Орег-3-21-000183, од 09.02.2021 године; Земљокњижни извадак, од 09.02.2021 године- ЗК уложак 486; Земљокњижни извадак, од 09.02.2021 године- ЗК уложак 1026; Потврда, Ловачко удружење “ИГМАН”, Источна Илиџа, број: 01-34/21 од 11.05.2021 године; Обавјештење, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, бр.15.04- 96-26/21 од 29.04.2021 године; Стручно мишљење, Републички завод за заштиту културно-историјског наслеђа, број:07/1/625-217/21 од 12.04.2021 године; Рјешење, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију, бр.15.04-96- 26/21 од 24.06.2021 године; Записник , Број: 943/21 од јула 2021 године, Унис институт д.о.о.Источно Сарајево. Уз захтјев је приложен и доказ о уплати административне таксе од 08.07.2021. године.

У Доказима је наведено да је предметна МХЕ „Кијево 2“ акумулационо-прибранско постројење са проточним режимом рада, које се састоји од: бране у кориту ријеке, водозавата са таложницом и улазном грађевином, машинске зграде и приступног пута. Машинска зграда је инкорпорирана у тијело бране у њеном десном дијелу. Основна концепција формирања пада на профилу МХЕ „Кијево 2“ је да се оствари једним дијелом изградњом бране у кориту ријеке, а другим дијелом прокопавањем низводног корита како би се што више спустио ниво „доње воде“ и повећала енергетска ефикасност постројења. Преградни профил МХЕ „Кијево 2“ је лоциран 500 m узводно од моста преко ријеке Жељезнице. Профил корита ријеке Жељезнице на локацији бране је правилног облика. Ширина примарног корита је 20 m и на лијевој и десној страни формиране су ријечне терасе. Најнижа кота у кориту ријеке на преградном профилу је 585,15 m.n.m. За евакуацију великих вода предвиђена су два преливна поља ширине 12,00 m и висине преливног млаза 2,0 m, опремљена са регулационом клапном типа „рибљи трбух“. Водозахват је лоциран на десној обали ријеке Жељезнице, а чине га два отвора истих димензија опремљена грубом решетком кроз које вода улази у сабирни канал. На сабирни канал наставља се таложница дужине 15,00 m. Пад дна канала таложнице је 5,00 %. Улазни отвори су међусобно одвојени раздјелним зидом, те формирају и одвојене турбинске доводе за сваку од турбина. На отворима је предвиђена уградња fine решетке иза које су позиционирани табласти затварачи. На турбинске доводе се наставља машинска зграда са излазном водом. Изводи се између темељног испуста и магистралног пута са којег је омогућен приступ машинској згради. У првој фази, за евакуацију вода током грађења користиће се привремени евакуациони канал који ће се извести уз десну обалу. У овој фази биће изграђено једно преливно поље, ребља стаза и гравитациони блок на лијевој обали. У другој фази вода ће се преусмјерити преко већ изграђеног преливног поља за наставак изградње преосталог дијела постројења. Да би се добило на паду овог постројења, предвиђено је продубљење низводног корита на дужини од 500 m, од профила машинске зграде до профила непосредно низводно од моста преко ријеке Жељезнице. Укупан пад постројења износи 4,90 m, као разлика коте горње воде 589,00 m.n.m. и коте доње воде 584,10 m.n.m. за усвојени инсталисани протицај од $Q_i=6,40 \text{ m}^3/\text{s}$.

Као основна сировина при производњи електричне енергије користи се вода, а као помоћна средства користе се турбинска уља која се користе за подмазивање и хлађење покретних дијелова турбине, односно система машинске зграде.

У Доказима је наведено да у току бављења производњом електричне енергије може доћи до значајног негативног утицаја на радну и животну средину и због тога је потребно предузети и примјенити мјере за заштиту животне средине како би се спријечили, смањили или потпуно елиминисали идентификовани негативни утицаји. У достављеним Доказима описани су могући и очекивани утицаји који ће се јављати током кориштења предметног објекта и који се могу довести у дозвољене границе примјеном одговарајућих мјера које су наложене тачком 3. диспозитива овог рјешења а у складу са: Законом о заштити животне средине, Закон о заштити ваздуха, Закон о заштити природе („Службени гласник Републике Српске“, број 20/14), Закон о водама, Законом о заштити на раду, Правилник о третману и одводњи отпадних вода за подручја градова и насеља гдје нема јавне канализације, Правилник о условима испуштања отпадних вода у површинске воде, Правилник о дозвољеним границама интензитета звука и шума, Уредбом о вриједностима квалитета ваздуха, Правилником о условима, начину и методама за испитивање плодности пољопривредног земљишта и утврђивање количине минералних ђубрива и пестицида. Тачком 4. диспозитива утврђене су граничне вриједности за загађујуће материје, а тачком 5. диспозитива овог рјешења наложене су мјере мониторинга загађујућих материја путем овлашћеног правног лица, у складу са чланом 92. Закона о заштити животне средине.

У складу са чланом 88. Закона о заштити животне средине, Министарство за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске обавјестило је заинтересовану јавност о подношењу захтјева за издавање еколошке дозволе, дана 23.07.2021. године у дневном листу „Независне новине“, а документација која је достављена као доказ постављена је на интернет страницу Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске и достављена општини Трново 19.07.2021. године, ради увида заинтересоване јавности.

У Законом одређеном року достављено је мишљење Општине Трново број: 03-371-19/21 од 15.09.2021. године у којем је наведено да је општина Трново 2015. године дала позитивно Мишљење у којим се сагласила са изградњом исте, а водећи се Просторним планом за период 2008. до 2025. године кад је у питању хидроенергетика и позитивним мишљењем грађана, издато је и одобрење за грађење те је на основу тога одговорно лице извело већи дио радова на предметној локацији. Удружење Аархус центар у БиХ, дана 20.08.2021. године, доставило је општини Трново коментаре на Доказе, који су достављени овом министарству.

Цијенећи да се примједбе односе на животну средину, односно да су коментари и мишљење основани, дана 23.09.2021. године ово Министарство је од подносиоца захтјева затражило употпуну Доказа и то на начин да се наведу конкретни одговори на сваки коментар и примједбу у засебном документу, те изврши одговарајућа употпуна Доказа са видно означеним мјестима на којима је извршена употпуна од стране овлашћене институције која је и израђивач предметних доказа.

Поступајући у складу са захтјевом овог Министарства, дана 15.10.2021. године, одговорно лице је доставило захтјевану употпуну и то: Одговоре на коментаре Удружења Аархус центра у БиХ, припремљене од стране израђивача Доказа уз захтјев за издавање еколошке дозволе „УНИС Институт за екологију, заштиту на раду и заштиту од пожара“ Источно Сарајево-Пале и употпуњене Доказе уз захтјев за издавање еколошке дозволе. У достављеној употпуни су наведени коментари и одговори на исте, и то:

- У коментару бр. 1 наведено је да МХЕ "Кијево 2" уопште није предвиђена Просторним планом града Источно Сарајево а што је свакако морало бити учињено обзиром да је ријеч о МХЕ испод 5 MW, те да је прије издавања еколошке дозволе било нужно приступити просторно - планском усклађивању. Даље се наводи да је на овај начин ускраћена могућност локалној заједници да искаже свој став о градњи ове МХЕ, а нарочито о кумулативном ефекту који ће постојати с обзиром на друге хидроенергетске пројекте на ријеци Жељезници.

- У одговору на коментар бр. 1 је наведено да је општина Трново према Просторном плану Републике Српске подручје чији будући развој треба заснивати на коришћењу природних ресурса. Те да потез ријеке Жељезнице од машинске зграде ХЕ „Богатићи“ до међуентитетске границе представља још неискориштени ресурс који би се изградњом МХЕ „Кијево 2“ дјелимично искористио. Према документацији вишег реда, којом је обухваћена, предметна парцела иста представља водене површине које се већ користе у сврху функционисања постојећих хидроелектрана, те да је према Просторном плану града Источно Сарајево до 2015 године, предметна локација означена као земљиште са хидроенергетским потенцијалом. У складу са наведеним, констатује се да предметна изградња није у коализији са планском документацијом вишег реда. Те да носилац пројекта посједује Потврду о упису у Регистар пројеката из обновљивих извора енергије и ефикасној когенерацији, као и грађевинску дозволу.

- У коментару бр. 2 је наведено да је према Измјенама и допунама Просторног плана Републике Српске до 2025. године потребно политикама и планским рјешењим ограничити и

прописати начин градње у најугроженијим рејонима и локалитетима поред ријека. Те да се градњом МХЕ "Кијево 2" не ограничава градња на овој ријеци, заправо она се интензивира, с обзиром да ово не би била једина мини хидроцентрала на Жељезници, те да је уз то планирана градња и још неколико МХЕ.

- У одговору на коментар бр. 2 наводи се да је истакнуто у дијелу Хидроенергетска инфраструктура Просторног плана Републике Српске да тежиште развоја енергетског сектора Републике Српске треба да буде на домаћим, обновљивим изворима енергије. Изградња малих хидроелектрана планирана је са циљем да се убрза развој руралних подручја, обзиром на то да се највећи дио локација налази у тим областима. Те да је након свих изведених теренских истраживања, урађен елаборат у коме је извршена интерпретација резултата свих истраживања и на основу тога су дефинисани услови изградње објекта МХЕ "Кијево 2".

- У примједби бр. 1 наводи се да су за израду Доказа кориштени подаци из периода 1960 - 1991. године. Имајући у виду проблем климатских промјена, кумулативни ефекат са другим хидроенергетским постројењима на овој ријеци, нужно је спровести адекватно и континуирано мјерење протока ријеке Жељезнице, а све у циљу добијања актуелних и тачних података, који су претпоставка за извођење правилних закључака, односно да ли је еколошки и друштвено исплатива изградња МХЕ, те да ли ће уопште ова МХЕ са садашњим протоком остваривати планирану производњу електричне енергије.

- У одговору на примједбу бр. 1 наводи се да је биолошки минимум на разматраном профилу МХЕ „Кијево 2“ одређен у складу са чланом 4. Закона о водама Републике Српске који дефинише еколошки прихватљив проток као „минимални средње мјесечни протицај 95%-не обезбјеђености“. На основу приказаних резултата види се да је „еколошки прихватљив проток“ на одабраном хидроенергетском профилу $Q_{pp}=1.549 \text{ m}^3/\text{s}$. Даље је наведено да носилац пројекта посједује Рјешење о издавању водне сагласности од ЈУ „ВОДЕ СРПСКЕ“ Бијељина за изградњу МХЕ "Кијево2" на ријеци Жељезници.

- У коментару бр. 3 наведено је да је у претходној еколошкој дозволи у дијелу који се односи на мјере за заштиту вода, наведено да је у току експлоатације инвеститор дужан „обезбиједити гарантован еколошки прихватљив проток (ЕПП)“, као и да је у обавези обезбиједити „грађење хидролошких параметара (водостаја, протока) аутоматским водомјерним станицама на локацији водозахвата и машинске зграде“. Те да је нужно узети у обзир да наведене мјере инвеститор неће бити у могућности испунити с обзиром да у Републици Српској, у односу на ФБиХ, још увијек није донесен Правилник о еколошко прихватљивом протоку, а на основу којег би се могли одредити адекватни параметри обрачуна ЕПП као и спецификације аутоматских водомјерних станица које би у реалном времену показивале право стање на терену, а неовисили о „одокативној“ процјени инвеститора, чији интерес у конкретном случају профит, а не очување животне средине.

- У одговору на коментар бр. 3 наводи се да се према члану 65. Закона о водама еколошки прихватљиви проток утврђује на основу спроведених истражних радова и у складу са методама за његово одређивање дефинисаних у подзаконском акту из става 3. овог члана, узимајући у обзир специфичности локалног екосистема и сезонске варијације протока. И да до доношења подзаконског акта, еколошки прихватљиви проток ће се утврђивати на основу хидролошких особина водног тијела за карактеристичне сезоне, као минимални средњи мјесечни проток деведесетпетпостотне обезбјеђености. За свако хватање воде у количини већој од 5 l/s потребан је водоправни акт који издаје ЈУ „Воде Српске“ према члану 128. Закона о водама. У Примјеру издате Водне сагласности, од ЈУ „ВОДЕ СРПСКЕ“ Бијељина обавеза корисника права је да сачини примјенљив и адекватан програм мониторинга.

- У коментару бр. 4 наведи се да у Доказима на стр. 5 стоји наведено мишљење Министарства здравља и социјалне заштите, односно ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске у којем се констатује да су МХЕ повезане са климатским промјенама и утицајима на

климатолошке елементе те их је неопходно пратити, као и да се вода ријеке Жељезнице користи за купање, пливање, спорт и рекреацију и наводњавање или друге сврхе попут рибогојилишта, те тако нарушавање еколошког статуса водотока њене класе значи значајније еколошке штете. Штетан утицај на флору и фауну дна ријеке и штетне посљедице попут еутрофикације у топлим данима августа када је воде најмање и има највећу густоћу, тако да тада долази до изражаја значајност приближавања вриједностима еколошког протока и минималног прихватљивог протока воде. Као и да се исти слажу и сматрају да је потребно исте уважити.

- У одговору на коментар бр. 4 наводи се да је за предметно постројење достављено Рјешење од Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске којим је одговорно лице ослобођено поступка процјене утицаја на животну средину и израде Студије утицаја на животну средину. Из разлога што су утицаји на животну средину већ идентификовани у ранијем поступку издавања еколошке дозволе, а из достављених Података уз захтјев за претходну процјену се види да је предметна МХЕ проточна, прибранског типа, врста МХЕ које најмање штете окружењу, што је потврђено и мишљењем Министарства здравља и социјалне заштите. С тим у вези, мјере заштите животне средине које су реализоване за овакав пројекат могу се утврдити у еколошкој дозволи, с обзиром да се истом и утврђују мјере и обавезе којима се постиже висок ниво заштите животне средине у цјелини.

- У коментару бр. 5 наводи се да описана рибља стаза није адекватно пројектована с обзиром да у ријечи Жељезници живе и друге водене врсте које наведену висинску разлику неће бити у могућности савладати, укључујући и многе рибље врсте попут поточне пастрмке и поточног мрена. Исти наводе да сматрају да ће се изградњом бране и акумулације измјенити температуре подручја око планираног постројења, на начин да ће иста порастати а да ће доћи и до стварања стајаће водене површине, те да ће у тој комбинацији створити немогући услови за живот за многобројне биљне и животињске врсте.

- У одговору на коментар бр. 5 наводи се да је у документацији за предметно постројење наведено а када је у питању рибља стаза, да су у циљу регулације количина у зависности од исказаних потреба и остварених ефеката на улазу у рибљу стазу, остављени утори са могућношћу постављања гредних запорница. Да је висинска разлика два сусједна базена 25 cm, што је уобичајена висина коју рибе могу савладати. Те да при наиласку великих вода рибља стаза не умањује потребан капацитет преливног прага у погледу евакуације. Даље је наведено да је за предметно постројење прво урађена Студија економске оправданости са елементима процјене заштите животне средине у којој се наводи да измјене водног режима код постојања МХЕ „Кијево 2“, са релативно ниским преградама у кориту ријеке и акумулацијом, није у могућности на било какав начин утицати на промјену режима тока ријеке Жељезнице. Извјесни утицај постоји на режим наноса, јер сав вучени и дјелимично суспендовани нанос остајаће узводно од преграде и представљаће проблем субјекта који управља хидроелектраном. У овом смислу ће изградњом МХЕ „Кијево 2“ проблем наноса на евентуалним будућим низводним постројењима бити значајно ублажен.

- У коментару бр. 6 наводи се да је у Доказима на стр. 22 – 23 наведено да је анализом доступних мјерења утврђено да у периоду љетних мјесеци јун – септембар средњи мјесечни протикај не прелази 30 m³/s. Исти сматрају да ова анализа није мјеродавна јер се ради о подацима од прије 30+ година, а у што нису у обзир узете климатске промјене које су се посљедњих десет година интензивирале и које се могу лако уочити и у РС по оскудним водостајима ријека које нису још девастиране изградњом МХЕ, а нарочито код оних које су већ девастиране изградњом МХЕ, код којих готово редовно долази до појаве сувих корита, нарочито у љетним периодима а све чешће и током зимског периода.

- У одговору на коментар бр. 6 наведено је да се због прекида осматрања 1991. године и каснијег врло спорог обнављања тих мјерења могу користити к.с. са осматрањима прије 1991.

године, код којих је период мјерења око 30 година – најчешће 1961–1990. године. Послије 1991. године мјерење падавина је престало, а у последњим годинама постепено се врши обнављање климатолошких станица. Број ових станица је далеко испод потребног броја да би обезбиједио поуздану слику и детаљна изучавања. У Стратегији интеграног управљања водама Републике Српске (2015-2024), наведено је да се Република Српска налази у зони у којој се очекује просјечно смањење укупних падавина, али су посебно неповољна у домену екстремних феномена и приказани су карактеристични показатељи протока површинских вода на територији БиХ. Ради оквирног сагледавања водних потенцијала БиХ дају се просјечне вриједности годишњих протока на најважнијим водомјерним профилима, који су релевантни за планирања у Републици Српској.

- У коментару бр. 7 наводи се да је у Доказима на стр. 23 наведено да ће поред продубљивања корита у износу од 500 m, такође доћи и до „потпуног пресјецања корита ријеке те да ће акумулациони басен бити смјештен у кориту ријеке.“ Исти сматрају да планирано нарушавање корита ријеке Жељезнице и угрожавања животне средине због занемарљивог енергетског и за заједницу економског потенцијала у потпуности неоправдан и противан Закону о заштити животне средине. Те да ће формирање пада и радови на изградњи МХЕ „Кијево 2“ подразумијевати прекопавање корита и нарушавање ријечног корита.

- У одговору на коментар бр. 7 наводи се да поштујући члан 8. Закон о заштити животне средине Републике Српске који налаже принцип примјењивања најбољих расположивих техника, те управо да би се спријечило потпуно пресјецање корита одабран је фазни начин изградње. Такође на десној обали непосредно узводно од преградног профила констатовано је плитко клизиште у насипу пута. Клизиште је успјешно санирано и обезбијеђена је стабилност саобраћајнице те елиминисан његов неповољан утицај грађевинском интервенцијом од стране носиоца пројекта.

- У коментару бр. 8 наводи се да је у Доказима на стр. 26 наведено да „изградња малих хидроелектрана на условно малим водотоцима има и значајне предности на развој локалне заједнице, због могућности изградње малих и средњих приватних предузећа на локалитетима општина као и због запошљавања и задржавања становништва на постојећим локацијама“. Даље се наводи да су ови наводи у потпуности нетачни а о чему је ово Министарство још и у ранијим предметима доста упознато. Као и да ситуација на терену на подручју РС показује да локално становништво, нарочито оно које овиси од пољопривреде мора иселити јер нема приступ питкој води или је приступ ријеци од које су раније овисили спријечено, угрожено или постало немогуће због изградње МХЕ које због свог режима рада и непоштивања ни „одокативно“ одређеног ЕПП остављају сува корита. Даље је наведено да мале хидроцентралне немају предност за развој локалне заједнице, чак њихова изградња доводи до супротног. Ријеке које су се користиле за риболов, купање и рекреацију мијењају свој проток и водостај, као што је већ случај са ријеком Жељезницом усљед изградње МХЕ „Крупац“. Прије изградње претходно поменуте МХЕ, мјесто Кијево и ријека Жељезница били су мјесто одржавања Свјетског првенства у риболову 2018. године, на коме је учествовало 170 такмучара из 19 земаља. У случају изградње МХЕ „Кијево 2“, миграторни путеви биће пресјечени на три мјеста. На тај начин ријека која је служила и користила локалној заједници биће неупотребљива у исте сврхе.

- У одговору на коментар број 8 наводи се да ће у фази изградње бране и енергетске инфраструктуре доћи до прилива квалификоване радне снаге која ће покрити квалификоване послове. Завршетком градње система доћи ће до одлива квалификоване радне снаге која је учествовала у његовој изградњи. Остаће мали број радника који су запослени на пословима одржавања система. Мали број локалних становника ће бити запослен на тим пословима. Даље се констатује да је коментар осам генерализација теме те, као такав, у потпуности непримјењив и неадекватан по питању конкретног предмета. Дио у којем се тврди да ће у случају изградње МХЕ „Кијево 2“, миграторни путеви бити пресјечени на три мјеста, нема упоришта нити у једној

предметној документацији, процјени, прорачуну и пројектном плану изградње предметне МХЕ. Оно што је јако битно нагласити јесте да су све будуће МХЕ под обавезом испуњавања Закона о рибарству на основу којег се корисницима брана налаже да на риболовним водама обезбједе несметан пролаз рибама.

- У коментару број 9 наводи се да се у документу Докази на стр. 30 – 31 наводи и да је на мапи приказано планирано постројење фабрике за воду а која би се налазила узводно од планиране мини хидроцентрале 276 m ваздушне линије а од формирања акумулације удаљеност фабрике воде је сса 109 m ваздушне линије, а иста би воду користила из бушотине која је у самом кругу поменуте фабрике. Даље се констатује да постојање истовремено два предузећа у непосредној близини чији је примарни фокус рада на искориштавању водених потенцијала није комплементаран у односу на активности те ствара удружен притисак на водне режиме и животну средину на овом подручју.

- У одговору на коментар број 9 наводи се да се поменута фабрика воде налази узводно и терен је благо стрм у односу на магистрални пут а званичних података о раду поменуте фабрике воде исти немају. Те даље наводе да је фабрика воде још увијек у изградњи и вода коју ће користити биће из бушотине која је у самом кругу поменуте фабрике.

- У коментару број 10 наведи се да у Доказима на стр. 60 стоји и мишљење Министарства здравља и социјалне заштите, односно ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске, у којем се наводи да приложени резултати испитавања отпадне воде у погледу испуштања у ријеке као реципијент није довољан за воду ријеке Жељезнице јер нема оцјену класе бонитета сходно критеријумима класификације које су назначене у чл. 4, 5 и 14. и у нормама у табели 3 Ги Санитарно – микробиолошки параметри, одредби чл. 20 став и Уредбе о класификацији вода и категоризацији водотока („Службени гласник Републике Српске“, број 42/01), а овдје је нарочито важан еколошки статус воде који ће се у функцији времена мијењати брже или спорије.“ Према томе нису извршене потребне анализе у погледу испитивања отпадне воде у Жељезницу.

- У одговору на коментар број 10 наведено је да је узимање узорака ријеке Жељезнице за потребе еколошког статуса воде, извршено дана 28.06.2021. године на два дефинисана мјеста. Те да се резултати испитаних параметара налазе испод максимално дозвољених вриједности које су одређене Уредбом о класификацији вода и категоризацији водотокова („Службени гласник Републике Српске“, број 42/01). Као и да су урађене анализе квалитета воде за предметно постројење и да се резултати испитаних параметара налазе испод максимално дозвољених вриједности које су одређене Правилником о условима испуштања отпадних вода у површинске воде („Службени гласник Републике Српске“, број 44/01). Даље се наводи да су на страни 113 допуњених Доказа у тачки е) ОПИС МЈЕРА ПЛАНИРАНИХ ЗА МОНИТОРИНГ ЕМИСИЈА У ЖИВОТНУ СРЕДИНУ, УКЉУЧУЈУЋИ ГРАНИЧНЕ ВРИЈЕДНОСТИ ЕМИСИЈА ПРОПИСАНЕ ПОСЕБНИМ ПРОПИСИМА, ПАРАМЕТРЕ НА ОСНОВУ КОЈИХ СЕ МОГУ УТВРДИТИ ШТЕТНИ УТИЦАЈИ НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ И МЈЕСТА, НАЧИН И УЧЕСТАЛОСТ МЈЕРЕЊА УТВРЂЕНИХ ПАРАМЕТРА, детаљно описани, те да сам мониторинг план има превентивни значај у спрјечавању загађења животне средине и благовременом реаговању. Основни циљ који се мора испунити кроз процес мониторинга је да се смањи емисија загађујућих материја и њихов утицај на животну средину и здравље људи, да се смањи количина отпада, да се обезбиједи и промовише што већи проценат поновне употребе, рециклаже насталих продуката, као и безбједно одлагање отпада. И уколико се у току грађења јаве веће емисије од прописаних у појединим Правилницима, одговорно лице је у обавези одмах приступити њиховом смањењу и санацији евентуалног загађења или заустављању извођења радова на објекту, док се не отклоне извори превелике емисије. Као и да је одговорно лице у обавези ускладити мониторинг еколошко прихватљивог протока са условима дефинисаним у Рјешењу о водној дозволи у складу са Законом о водама. О наведеним инцидентима одговорно лице је дужно обавјестити надлежни орган. Те да је одговорно лице у обавези радити мјерења

према мониторинг плану и за вријеме извођења грађевинских радова и у току експлоатације. Даље се констатује да се мишљење, број: 500-2679-1/21 од 09.04.2021. године, Министарства здравља и социјалне заштите, односно ЈЗУ Институт за јавно здравство Републике Српске, односи на претходну процјену утицаја на животну средину МХЕ „Кијево 2“, што је у предметним Доказима допуњено за предметно постројење МХЕ "Кијево 2". Даље се наводи да према члану 28. Уредбе о класификацији вода и категоризацији водотокова („Службени гласник Републике Српске“, број 42/01), према еколошком квалитету вода који се мора одржати или постићи увођењем превентивних мјера и најбољих економски доступних технологија, све површинске и подземне воде, осим потеза Босне, од ушћа Спрече до Модриче, и ушћа Спрече разврставају у прве две категорије дате Уредбе, а ријека Жељезница је десна притока ријеке Босне.

- У коментару број 11 наводи се да у документу Докази на стр. 26 стоји да ће водозахват електране са излазном грађевином и пратећим објектима бити уклопљен у околни терен и да ће имати одговарајућу рибљу стазу, те да ће испуштати еколошки прихватљив проток за нормалан развој биљног и животињског свијета у водотоку. Даље се наводи да постоји проблем спровођења реченог, с обзиром да мале хидроцентралне нису предмет осматрања и периодичних прегледа, тако да инспекција нема обавезу редовног обилазак и контроле ових објеката у току експлоатације. Те даље напомињу да је Народна скупштина Републике Српске усвојила Декларацију о заштити ријека у Републици Српској („Службени гласник Републике Српске“, број 17/21) којим захтијева од Владе Републике Српске да усвоји, примјени и обезбиједи механизме извршења прописа о еколошки прихватљивом протоку ријека, са методологијом одређивања овог протока базираној на научној основи, да установи систем аутоматског праћења стања водотока и да обезбиједи да подаци праћења буду доступни у реалном времену као предуслов адекватнијем инспекцијском и грађанском надзору.

- У одговору на коментар број 11 наведи се да предметно постројење након изградње има обавезу поштовати Мониторинг који обавезује инвеститора да се строго придржава свих прописаних мјера и законских обавеза, кроз Водну и еколошку дозволу и остале акте у вези са овим привредним објектом.

Те да су основни циљеви мјерења и анализе:

- Мониторинг протока испод позиције водозавата.
- Праћење нивоа ријеке испод позиције водозавата у циљу успостављања функционалне зависности висине водотока и протока, а у циљу дефинисања “личне карте” протока, односно Q/H криве протока.
- Приједлог модела за мониторинг варијабилног еколошки прихватљивог протока.
- Обезбјеђивање варијабилног протока низводно од водозавата односно у дијелу водотока од водозавата до мјеста враћања воде назад у ријечно корито, током годишњег циклуса.

- У примједби број 2 наведено је да у Доказима на стр. 76 стоји да у сарадњи са надлежном организацијом за газдовање рибљим фондом треба извршавати периодично порибљавање ријеке аутохтоним рибљим врстама. Те да је у Уговору потребно дефинисати шта значи периодично порибљавање. Као и да је потребно навести како ће се обезбиједити порибљавање аутохтоним рибљим врстама, ко ће вршити њихов узгој итд.

У одговору на примједбу број 2 наведено је у предметним Доказима на стр. 44, да је за предметно постројење МХЕ “Кијево 2”, носилац пројекта „Green heat“ д.о.о. Трново закључио Уговор са Спортско риболовним друштвом „Жељезница“ Источно Сарајево, гдје се исти обавезује да ће изврши намирне штете, спортско риболовном друштву „Жељезница“ Источно Сарајево у случају да причини штету или уништи рибљи фонд у ријечи Жељезници изградњом мини електране, а у складу са Законом којег је прописала Република Српска и Законом о рибарству („Службени гласник Републике Српске“, број 72/12). Даље је наведено да је носилац пројекта добио Одлуку којом се даје сагласност привредном субјекту „Green heat“ д.о.о. Трново, за изградњу МХЕ “Кијево 2” од

стране Спортско риболовног друштва „Жељезница“ Источно Сарајево. Те да су на страни 76. предметних Доказа наведене Мјере за заштиту ихтиофауне, како у току изградње тако и у току експлоатације, а којих се одговорно лице дужно придржавати. С тим у вези након изградње предметног постројења, носилац пројекта је у обавези да испоштује наведене мјере, те да уговорене стране сачине план о времену и начину порибљавања и у складу са истим извршавају порибљавање ријеке Жељезнице.

С обзиром на наведено, надлежно одјељење сматра да се може наставити даљи поступак издавања еколошке дозволе за предметно постројење.

Цијенећи да су докази приложени уз захтјев израђени у складу са одредбама члана 85. Закона о заштити животне средине у којима су анализирани сви аспекти утицаја на животну средину и према којима је утврђено да одговорно лице МХЕ „Green heat“ д.о.о. Трново, Кијево бб, Трново испуњава услове за добијање еколошке дозволе за МХЕ „Кијево 2“ на ријеци Жељезници, инсталисане снаге 242 kW, као и чињеницу да достављени коментари не могу бити од утицаја на другачију одлуку Министарства у поступку издавања предметне еколошке дозволе, те да је овлашћена институција детаљно дала одговоре на достављене коментаре, укључујући и употпуну и квалитетно комплетирање Доказа уз захтјев за издавање еколошке дозволе гдје је то било основано и потребно, те чињеницу да је предметно постројење уписано у Регистар пројеката обновљивих извора енергије, Министарство је у складу са одредбама члана 90. Закона о заштити животне средине и члана 190. Закона о општем управном поступку одлучило као у диспозитиву рјешења.

Административна такса у износу од 150,00 KM наплаћена је на основу члана 3, по тарифном броју 68в) Закона о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 100/11, 103/11, 67/13 и 123/20) а копија уплатнице која доказује уплату наведене таксе приложена је у предметном спису.

Приликом подношења захтјева за обнављање Рјешења којим је издата еколошка дозвола, одговорно лице је дужно доставити све доказе о извршеним обавезама из важеће еколошке дозволе, укључујући ажуриран План управљања отпадом у складу са чланом 94. Закона о заштити животне средине, са образложењем и доказима о начину поступања са отпадом у периоду важења еколошке дозволе, а што је наложено тачком 9. диспозитива овог рјешења.

Уколико одговорно лице постројења, током важења овог рјешења планира промјену природе или функционисања постројења или проширење постројења које може негативно утицати на животну средину, дужно је да о томе обавијести ово министарство, у складу са чланом 96. Закона о заштити животне средине.

Ово рјешење ће бити објављено на интернет страници Министарства за просторно уређење, грађевинарство и екологију Републике Српске, а обавјештење о издатој еколошкој дозволи ће бити објављено и у једном од дневних листова.

Поука о правном средству:

Ово рјешење је коначно у управном поступку, те против њега није допуштена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Окружном суду у Бањој Луци у року од 30 дана од пријема рјешења. Тужба се подноси у потребном броју примјерка и таксира са износом од 100,00 КМ судске таксе и предаје Суду непосредно или му се шаље поштом.

Уз тужбу се доставља ово рјешење у оригиналу, овјереном препису или овјереној фотокопији.

Достављено:

1. „Green heat“ д.о.о. Трново, Кијево бб, 71220 Трново,
2. Одјељењу за просторно ... општина Трново,
3. Републичком еколошком инспектору,
4. а/а.

МИНИСТАР

Сребренка Голић